

OPINIA

națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național editată de FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

ROMÂNIA ÎNCOTRO? Tranziția și viitorul național

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

Una dintre problemele larg dezbătute în procesul tranziției se referă la definițiile și descrierile societății românești, la viitorul acesteia. În condițiile absenței - explicabile într-un fel - a demersurilor coerente și concordante intereselor naționale majore, privind natura și scopurile finale ale tranziției, populația țării se află în situația de a-și forma doar o idee vagă și ambiguă despre tipul de orânduire economico-socială pe care-l pregătește, în cele din urmă, îl determină tranziția. Or, poporul român are dreptul indiscutabil de a ști, de a i se spune deschis și cu onestitate spre ce societate se îndreaptă. Ar fi de remarcant, totodată, că atunci când se vorbește fără reticențe despre faptul că tranziția spre economia de piață va însemna crearea unei economii capitaliste și a unei societăți în concordanță cu aceasta, tranziția

postsocialistă nu este percepută altfel decât ca o simplă restaurație antebelică. Din păcate, într-o astfel de abordare, mai mult sau mai puțin criptică, nu se recunoaște că, într-un astfel de caz, România ar urma să se reîntoarcă la un tip de societate care, cu anumite particularități istorice, a dominat până în 1945, oricâte trăsături specifice vor aduce condițiile actuale în care se preconizează și se realizează o astfel de reîntoarcere.

Este un adevăr elementar că aspectele care privesc definițiile ce se dau tranziției, implicite strategiile configurate în numele acesteia, trebuie să aibă o legătură directă cu legitimitatea opțiunilor unei orientări sau alteia. În condițiile când există ambiguități și neclarități majore privind finalitatea tranziției, când populația țării este doar în parte conștientă cu privire la societatea în care va trăi, ca efect al tranziției

pe care e chemată s-o accepte și s-o înfăptuiască, se ridică serioase îndoieli că opțiunile factorilor ce determină desfășurarea tranziției reflectă în mod real dorințele și alegerile populației.

Desigur, legitimitatea măsurilor de înfăptuire a reformelor care dau conținut tranziției se reclamă de la o serie de procedee de consultare publică proprie pluripartidismului și democrației parlamentare: programe ale partidelor politice, trecute prin proba alegerilor, sub formă de platforme electorale, programe de guvernare adoptate de forurile legiuitoare, reprezentarea parlamentară ca expresie a voinței electoratului etc. Și, totuși, un observator obiectiv al acestor procese de după decembrie 1989 nu poate să nu remarce o serie de discrepanțe între pozițiile populației și cele ale factorilor de decizie în problemele reformelor.

(Continuare în pag. 2)

Din nou asesori populari?

Prof.univ.dr.

Corneliu TURIANU

Vedeta legislativă de necontestat din ultimul timp în cadrul dezbaterilor parlamentare și a întregii mass-media românești a fost, incontestabil, proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii pentru organizare judecătorească nr.92/1992. Acest lucru era, de altfel, previzibil, ținând cont că este vorba despre însăși statutul profesional al magistraturii române.

Deși respectivul proiect legislativ se află încă în discuția Senatului, totuși, se pot trage deja

câteva concluzii. În primul rând, este lesne de observat faptul că senatorii au „ușurat” viitoarea lege de balastul sumedeniei de articole conținând enunțuri pur declarative. Și, pentru că la întocmirea unei legi, retorica nu are ce căuta, oricât de îndrăgostiți am fi de beletristică, au fost eliminate prin vot „definițiile”, „caracterizările” și „apropourile” care își aveau locul oriunde altundeva, numai într-o lege nu!

De asemenea, după cum se știe, marile confederații sindicale BNS,

CNSRL, Frăția, Cartel ALFA și CSDR solicitaseră în repetate rânduri Guvernului înființarea unor instanțe de jurisdicție a muncii, competente să soluționeze atât conflictele de muncă, cât și litigiile individuale. Presupunând că cei interesați agreează soluția la care s-a oprit forul legislativ, am să zăbovesc asupra atât de controversatul articol 17, în jurul căruia s-au născut cele mai aprinse polemici. Inițiatorul, respectiv Ministerul Justiției, a bătut acest adevărat cui al lui Pelelea în Sala Omnia sub forma unui „nevinovat” amendament, adăugând textului patru noi alineate:

„1. Cauzele privind conflictele de muncă se judecă în primă instanță de un complet format din un judecător și doi asistenți judiciari - dintre care unul reprezintă asociațiile patronale, iar celălalt reprezintă sindicatele.

(Continuare în pag. 2)

Legislația tranziției văzută de la catedră

Descentralizarea în învățământ

Andrei MARGA

Ministrul Educației Naționale

Rețeaua Educației Naționale cuprinde în momentul de față 12.368 grădinițe, 13.682 școli primare și gimnaziale publice, 791 școli profesionale, 191 școli de maștri, 486 școli postliceale, 165 școli primare speciale, 4 școli de reeducare, 1.309 licee publice, 57 universități publice, 400 școli și licee private, 49 universități private și 42 inspectorate școlare.

Alături de completarea autonomiei universitare, consacrate deja de lege, cu dimensiunea autonomiei financiare, descentralizarea învățământului preuniversitar și crearea autonomiei instituționale a școlilor și liceelor reprezintă componente esențiale ale reformei managementului din învățământ.

De ce, în definitiv, descentralizare și autonomie instituțională? Răspunsul constă din multiple argumente, dintre care amintim doar trei. Argumentul

general este acela că rețeaua Educației Naționale are dimensiuni mari și este complexă, încât menținerea centralismului afectează dinamica acestei rețele. Argumentul specific este acela că încurajarea inițiativei școlilor și liceelor a devenit o condiție a inovației educaționale. Un alt argument specific este acela că nu este posibil un management eficient al resurselor fără autonomie instituțională.

Ce implică descentralizarea și autonomia instituțională? Răspunsul rezidă într-o explicitare a transferului de competență decizională (în cât mai mare măsură posibilă, în condițiile păstrării unității funcționale a sistemului Educației Naționale în conformitate cu scopurile educației stabilite de lege), dinspre minister spre universități și inspectorate școlare și, respectiv, dinspre acestea spre facultăți, colegii, departamente și catedre, respectiv școli și licee.

(Continuare în pag. 2)

Centenarul George Călinescu
Simpozion organizat de Academia de Cultură Națională „Dimitrie Gusti” din cadrul Fundației „România de Măine” împreună cu
Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității „Spiru Haret”
Pagina 8

Editura
Fundației „România de Măine”
la Târgul Internațional
de Carte - București
Pagina 3

ORIZONTURI NOI
ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ
LA UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

Sesiuni științifice la:

Facultatea de Management Financiar - Contabil
Facultatea de Marketing și Comerț Exterior
Facultatea de Medicină Veterinară
Facultatea de Drept

Paginile 4-5-6 și 7

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE”

Ca întotdeauna când are loc o sărbătoare a cărții, și acum, la al 7-lea Târg internațional de carte de la București (organizat de Societatea Română de Radiodifuziune și Fundația ARTEXPO, cu sprijinul Ministerului Culturii și al Primăriei Municipiului București, în zilele de 2-6 iunie a.c.), Editura Fundației „România de Măine” este prezentă cu o paletă bogată de apariții, dintre care o bună parte au văzut lumina tiparului în cursul acestui an, când au fost inițiate și două colecții: **România economică și Spațiul mioritic**. Standul editurii noastre cuprinde numeroase titluri, dar ceea ce se impune cu deosebire atenției nu este numărul volumelor tipărite și cu atât mai puțin dimensiunea profitului financiar, ci valoarea de referință a lucrărilor, orizontul lor de adresare, mesajul lor de idei.

Cum bine se știe, Fundația „România de Măine” este o creație educațională, științifică, de cultură, cu caracter non-profit și nonguvernamental, sub egida ei funcționează Universitatea „Spiru Haret”, astfel încât este firesc ca activitatea editurii sale să se desfășoare între acești parametri. Așa se și explică faptul că standul Editurii Fundației „România de Măine” este frecventat de cititori de toate vârstele, îndeosebi studenți, elevi, cadre didactice, cercetători științifici, specialiști în problemele educației și culturii. Interesul lor este susținut tocmai de caracterul de sinteză, de instrument de lucru, de orientare, de inițiere sau de aprofundare a problematicii domeniului respectiv, caracter pe care-l întrunesc sistematic lucrările Editurii Fundației „România de Măine”.

Asupra acestor secvențe, ilustrative pentru caracterul de sărbătoare a cărții românești, asociat firesc actualului Târg Internațional de la București, vom reveni mai pe larg în numărul următor al revistei „Opinia națională”. (M. I.)

LA TÂRGUL INTERNAȚIONAL DE CARTE BUCUREȘTI (2-6 iunie 1999)

Din catalogul editurii:

FILOSOFIE

SOCIOLOGIE-PSIHOLOGIE

- C. RĂDULESCU-MOTRU: Etnicul românesc
- AURELIAN BONDREA : Sociologia opiniei publice și a mass-media
- AURELIAN BONDREA: Opinia publică, democrația și statul de drept
- AURELIAN BONDREA: Opinia publică și dinamica schimbărilor din societatea românească în tranziție
- NICOLAE RADU, CARMEN FURTUNĂ, MONICA CALENIC, ANGELA IONESCU, SIMONA MARICA: Psihologie socială
- NICOLAE RADU, CARMEN FURTUNĂ: Prefaceri socio-umane în România secolului XX. De la comunitatea tradițională la societatea postcomunistă
- ȘTEFAN COSTEA (coordonator): Istoria sociologiei românești
- ION TUDOSESCU: Lucian Blaga. Concepția ontologică
- ION TUDOSESCU: Identitatea axiologică a românilor
- IOAN N.ROȘCA: Filosofia modernă
- IOAN C. IVANCIU: Filosofia istoriei
- ACSINTE DOBRE: Introducere în epistemologie
- ION FLOREA: Filosofie

În curs de apariție:

- AURELIAN BONDREA: România încotro? Starea națiunii 1999
- AURELIAN BONDREA (coordonator): Identitate etnospirituală și patrimoniu național. Diagnoză sociologică
- CARMEN FURTUNĂ: Sociologie generală

LIMBA ȘI LITERATURA FRANCEZĂ

- TEODORA CRISTEA: Stratégies de la traduction
- ION MURĂREȚ, MARIA MURĂREȚ: Stylistique. L'élocution et les figures de style
- VALENTIN LIPATTI: Le dix-huitième siècle français

În curs de apariție:

- ION MURĂREȚ: Syntaxe (Les circonstants et la phrase de comparaison)
- NARCIS ZĂRNESCU: La Renaissance. La poésie française au XVI-ème siècle
- CARMEN ȘTEFANIA STOEAN: Temps, modes et actes de parole

MARKETING-MANAGEMENT

- MIRCEA BOULESCU, PETRE POPEANGĂ: Organizarea și conducerea activității financiar-contabile a întreprinderilor mici și mijlocii
- MIRCEA BOULESCU, PETRE POPEANGĂ: Registre și formulare privind activitatea financiar-contabilă
- PETRE BREZEANU, IULIAN MARINESCU: Finanțe publice și fiscalitate între teorie și practică
- DOINA LEONTE, MARIANA CRISTINA CIOPONEA: Finanțe publice
- CARMEN COSTEA: Comerț și marketing. Teste grilă pentru examenul de licență
- PETRE BREZEANU: Gestiunea financiară a întreprinderii în economia de piață
- MIHAIL DUMITRESCU: Management performant
- LUCICA MATEI: Managementul întreprinderilor mici și mijlocii. Strategii și performanțe
- CONSTANTIN N. CIOTEI: Finanțe-monedă, credit-bănci

În curs de apariție

- MIRCEA BOULESCU, PETRE POPEANGĂ: Control financiar

MEDICINĂ VETERINARĂ

- NICOLAE MANOLESCU (coordonator): Tratat de hematologie animală (2 volume)
- HELGOMAR RĂDUCĂNESCU: Compendiu de imunopatologie veterinară
- HORIA BĂRZĂ, FLORIN CÎLMĂU: Patologie medicală veterinară
- MARIA CRIVINEANU, CONSTANTIN STĂTESCU, VICTOR CRIVINEANU: Farmacoterapie, Farmacovigilență, Farmacotoxicologie în Medicina Veterinară
- CONSTANTIN VLAGIOIU: Semiologie medical-veterinară
- N. CONSTANTIN, N. DOJANĂ: Experimente de fiziologie medicală veterinară

MATEMATICĂ

- VIRGIL CRAIU: Teoria probabilităților. Cu exemple și probleme
- I. DUDA: Analiză matematică (I)
- LIVIU NICOLESCU: Cours de géométrie
- TIBERIU VLADISLAV: Analiză matematică. Introducere în teoria cubaturilor numerice
- ANI MATEI: Cours de mathématiques pour étudiants économistes
- ION CHIȚESCU, NICOLAE-ADRIAN SECELEAN: Elemente de teoria măsurii și integralei

DREPT

- CORNELIU TURIANU: Probleme speciale de drept civil
- ADAM POPESCU: Teoria dreptului
- VASILE CREȚU: Drept internațional public
- CORNELIU TURIANU: Contracte speciale. Practică juridică adnotată
- DORIN CLOCOTICI: Dreptul comercial al afacerilor (I)
- CRISTIAN IONESCU: Instituții politice și drept constituțional
- VERGINIA VEDINAȘ: Introducere în dreptul contenciosului administrativ
- ADAM POPESCU, DĂNUȚ CORNOIU: Drept funciar și proceduri funciare

GEOGRAFIE

- GRIGORE POSEA: România. Geografie și geopolitică
- MIHAI IELENICZ: Dealurile și podișurile României
- GRIGORE POSEA: Câmpia de Vest a României
- ANTON NĂSTASE: Topografie
- AURORA POSEA: Oceanografie
- ANTON NĂSTASE: Cartografie

În curs de apariție:

- IOAN MARIN: Geografie regională. Europa. Asia
- MIHAI PARICHI: Pedogeografie cu noțiuni de pedologie

MUZICĂ

- VICTOR GIULEANU: Teoria muzicii. Cours însoțit de solfegii aplicative
- LIVIU BRUMARIU: Istoria muzicii universale. Postromantismul
- IOSIF CSIRE: Principii de orchestrație
- LIVIU BRUMARIU, GRIGORE CONSTANTINESCU: Istoria muzicii universale (1600-1750)
- EMIL PINGHIRIAC: Arta cântului vocal
- MOISE MITULESCU: Cours de solfegii

EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

- ALEXANDRU LĂZĂRESCU: Management în sport
- SEPTIMIU FLORIAN TODEA: Teoria educației fizice și sportive
- ANDREI BOGDAN TEODORESCU: Turism și orientare sportivă
- NICU ALEXE: Teoria și metodică antrenamentului sportiv
- LUCIAN VASILESCU: Baschet. Cours de spécializare
- ENACHE IORDACHE: Autoapărarea fizică

EVALUĂRI ACTUALE ȘI PERSPECTIVE

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ A CADRELOR DIDACTICE DE LA FACULTATEA DE MANAGEMENT FINANCIAR-CONTABIL ȘI FACULTATEA DE MARKETING ȘI COMERȚ EXTERIOR

Moment de referință în viața științifică a Universității „Spiru Haret”, de încununare a unei laborioase activități de cercetare desfășurate de-a lungul unui an întreg, Sesiunea științifică a cadrelor didactice din învățământul economic, care a avut loc în ziua de 25 mai a.c., a oferit încă un argument privind potențialul științific existent, rigoarea și profesionalismul, competența cu care autorii comunicărilor prezentate au încercat să găsească cele mai importante răspunsuri la problemele economice care marchează dramatic societatea românească. Aflată de-acum la a 7-a ediție, recenta Sesiune științifică și-a dorit și a reușit într-un mod benefic să aibă un caracter preponderent interactiv.

Sesiunea științifică a fost deschisă de prof. univ. dr. Mircea BOULESCU, decanul Facultății de Management Financiar-Contabil care a subliniat preocupările științifice ample ale corpului didactic din facultățile economice ale Universității „Spiru Haret”, structurate pe probleme de mare actualitate ale economiei naționale, multiplele modalități de implicare în găsirea unor răspunsuri clare problemelor tranziției, efortul de a contribui la evaluarea realistă a stadiului în care se află economia, la definirea perspectivelor dezvoltării acesteia.

Mesajul d-lui prof. univ. dr. Aurelian BONDREA, rectorul Universității „Spiru Haret”, președintele Fundației „România de Măine”, a fost prezentat participanților la sesiune de prof. univ. dr. Constantin MECU, prorector.

„Aceste manifestări științifice încep să devină tradiționale, în cei nouă ani de învățământ fiind a șaptea sesiune - a spus în continuare prof. univ. dr. C. MECU. Tema sesiunii „Evaluări actuale și perspective ale economiei românești” este generoasă, permite fiecăruia să formuleze opinii și să propună soluții pentru depășirea dificultăților cu care se confruntă economia românească. Ca și în alți ani, sperăm ca și această Sesiune să constituie pentru fiecare o deschidere către un nou câmp de cercetare care să se reflecte în final în îmbunătățirea cursurilor, elaborarea și publicarea unor lucrări de referință, atât în săptămânalul nostru „Opinia națională”, cât și în Editura Fundației „România de Măine”. În acest fel, sper să punem în valoare pe un plan de eficiență superior acest cadru excelent creat în Universitatea „Spiru Haret”, unde preocuparea pentru perfecționarea, modernizarea procesului de învățământ, deci pentru calitate, este organic asociată cu munca de cercetare științifică. Aceste două activități luate împreună ne implică nemijlocit în găsirea unor răspunsuri pertinente la problemele fundamentale ale economiei naționale”.

Lucrările sesiunii s-au desfășurat în secțiuni. Au prezentat comunicări:

Secțiunea I, EVALUĂRI TEORETICE PRIVIND EVOLUȚIA ECONOMIEI ROMÂNEȘTI

Prof. univ. dr. **Constantin Enache**: Fluctuații economice; structuri și tendințe în economia românească; prof. univ. dr. **Gheorghe Zaman**: Particularități și tendințe ale procesului investițional în perioada de tranziție; prof. univ. dr. **Constantin Mecu**: Probleme actuale ale restructurării economiei românești; prof. univ. dr. **Mihail Dumitrescu**: Managementul modern: noi paradigme; prof. univ. dr. **Gheorghe Răboacă**: Relansarea economiei și capacitatea de competiție în condițiile unor evoluții recente ale cercetării științifice românești; prof. univ. dr. **Coralia Angelescu**: Tendințe în evoluția agriculturii în etapa actuală; prof. univ. dr. **Ivanciu**

Nicolae-Văleanu: Marea și mica tranziție; prof. univ. dr. **Letiția Zahiu**: Exigențele integrării agriculturii românești în structurile agricole ale U.E.; prof. univ. **Gheorghe Pistol**: Rolul și locul controlului în managementul firmei moderne. General și particular în reforma românească; conf. univ. **Emil Dinga**: Praguri și restricții în procesul macrostabilizării în România; conf. univ. **Emilian M. Dobrescu**: Mondializarea și rolul Uniunii Europene; lector univ. **Mariana Voineagu**: Analiza economico-statistică în profil teritorial; lector univ. **Eugen Ghiorghită**: Aspecte instituționale ale tranziției din perspectivă istorică; asist. univ. **Adriana Diaconescu**: Fuziunea societăților.

Secțiunea a II-a. POLITICI ECONOMICO-FINANCIARE ȘI VALUTARE ÎN PERIOADA DE TRANZIȚIE

Prof. univ. dr. **Constantin Moisuc**: Tendințe în evoluția cursului valutar al leului; prof. univ. dr. **Aurel Brânzan**: Probleme financiar-contabile privind creanțele și datoriile; prof. univ. dr. **Gheorghe Manolescu**: Amorfismul fiscalității și comportamentele represive ale agenților economici; conf. univ. dr. **Petre Popeangă**: Macrostabilitatea și dezvoltarea umană în perioada de tranziție; conf. univ. dr. **Petre Brezeanu**: Conceptul de presiune fiscală; conf. univ. **Dumitru Cățu**: Costuri și prețuri față de volumul fizic al producției în agricultură; conf. univ. **Mioara Udrică**: - Utilizarea tehnicilor orientate, obiect în proiectarea sistemului informatic pentru contabilitatea financiară a unei unități economice; - Evenimente și operații în sistemul informatic privind acordarea unui credit; conf. univ. **Constantin Dochitoiu**: Programe informatice pentru studiul polinoamelor; conf. univ. **Victor Stoica**: Politica monetară și stabilitatea macroeconomică în România în anii '90; lector univ. **Marinică Dobrin**: - Piața unică a asigurărilor la nivel european și directivele U.E. în materie de asigurări non-viață; - Impactul tehnologiei informaționale asupra sectorului asigurărilor; lector univ. **Cecilia Ionescu**: - Monism și dualism în contabilitate; - Coordonatele și perspectivele normalizării contabile românești; lector univ. **Cristina Cioponea**: Considerații generale privind procurarea resurselor financiare la nivel local; lector univ. **Doina Fusaru**: - Tehnici de programare pe obiecte; - Utilizarea bazelor de date relaționale și a bazelor de date orientate pe obiecte în activitatea financiar-contabilă; lector univ. **Valerica Mares**: - Viruși informatici; lector univ. **Daniel Marius Mares**: - Tehnologii moderne în domeniul informaticii - multimedia; lector univ. **Cezar Braicu**: Tehnici și sisteme de conducere a organizațiilor; asist. univ. **Luminița Ionescu**: Contabilitatea și controlul în condițiile economiei de piață; - Controlul și implicațiile economico-financiare și fiscale ale accizelor; asist. univ. **Manuela Stănescu**: Modernizarea sistemului financiar-bancar și adaptarea acestuia la cerințele economiei de piață; prep. **Aurelia Ștefănescu**: Adaptarea contului și rezultate la cerințele utilizatorilor de informații contabile din România; prep. **Alina Bodescu**: Aplicația „Notes”; - Crearea bazelor de date folosind limbajul Pascal.

Începând cu acest număr al revistei noastre, publicăm rezumativ comunicările prezentate în cadrul sesiunii. - (Adela DEAC)

Prof. univ. dr. Gheorghe ZAMAN, directorul Institutului de Economie Națională

Propunându-și să definească dimensiunile procesului investițional în perioada de tranziție la economia de piață, factorii care au determinat un adevărat recul în acest domeniu vital pentru relansarea economică, prof. univ. dr. Gheorghe ZAMAN a conturat particularitățile și tendințele acestuia, dezvoltând existența unor dureroase paradoxuri.

„Studiile și calculele efectuate demonstrează clar că în acest domeniu esențial pentru o creștere economică sănătoasă nu ne înscrim pe un făgaș favorabil - a subliniat acesta. Astfel, în perioada 1990-1998, procesul investițional în economia românească s-a concretizat prin următoarele particularități: a) înregistrarea unei tendințe de scădere în termeni absoluți a volumului total al investițiilor; b) creșterea ponderii sectorului privat care în anul 1998 a reprezentat 43% din totalul investiției, iar în sectorul lucrări de construcții respectiv 78,2% și la construcții terminate 88,2%; c) volumul cumulată al investițiilor străine directe a crescut în perioada 1990-1998, cu variații de dinamică de la un an la altul, acestea reprezentând în 1998 o pondere modestă de circa 4% în investițiile din România, ceea ce relevă insuficiența lor pentru demararea creșterii economice în România,

necesitatea și importanța hotărâtoare a efortului investițional național (propriu) în această privință; d) economisirea agenților economici sunt în descreștere, aceasta având un efect nefavorabil pentru relansarea economiei; e) sursele proprii ale agenților economici dețin ponderea cea mai mare a investițiilor totale în timp ce finanțarea din credite bănești pe termen mediu și lung reprezintă doar 7-8% din total, ceea ce relevă o subutilizare a acestui factor de creștere a investițiilor, datorată în principal dobânzilor scăzute. Nici măcar în sectorul privat în care așteptările noastre erau atât de optimiste, efortul investițional nu are relevanță, nefiind încurajator - doar 3%. Singurul domeniu care a înregistrat o creștere a volumului de investiții îl reprezintă sectorul mixt. Se spulberă deci convingerea că predominanța sectorului privat ar aduce cu sine automat o creștere economică sănătoasă. Se vede limpede că nu este așa. Ponderele sectorului privat se află în domeniul serviciilor, comerțului și construcțiilor. Și atunci nu poate fi vorba decât de o creștere negativă - termen pe care nu-l agreez. Volumul investițiilor străine în anul 1998 față de 1997 a scăzut. Dar, în mod paradoxal, și atunci când tendința era pozitivă, volumul capitalului străin crescând, PIB-ul nu urma aceeași traiectorie, ci, dimpotrivă, a scăzut. Am constatat că investițiile străine se concentrează în București - 55% -, sfera fiind cu precădere cea a serviciilor, speculativă. Ca o fatalitate, interesele investitorilor străini nu concordă congruent cu interesele economiei naționale, abilitatea oamenilor de afaceri străini surprinzându-ne deseori nepregătiți. Practic nu există o strategie privind promovarea investițiilor directe de capital. Până și Coreea care a deținut la un moment dat 30% din totalul

investițiilor străine ne părăsește, după ce scopurile de afaceri au fost atinse. Volatilitatea cea mai mare se înregistrează în sfera investițiilor de portofoliu.

Precaritatea stării agenților economici este evidentă, dacă se are în vedere faptul că din volumul total al creditelor doar 20-30% au fost alocate pentru finanțarea investițiilor, contribuția fiind extrem de mică. Și va rămâne probabil la fel de simbolică atâta timp cât nu se vor debloca dobânda și prudențialitatea”.

Prof. univ. dr. Constantin MECU, prorector al Universității „Spiru Haret”

Ne propunem, în cele ce urmează, să definim tipul de restructurare care se aplică în prezent în economia românească și să evaluăm consonanța acestuia cu imperativul stopării crizei economice multilaterale în care ne aflăm.

În lumina programelor guvernamentale recente, inclusiv a Memorandumului semnat cu FMI, în luna mai 1999, restructurarea economiei comportă realizarea următoarelor măsuri convergente: consolidarea fiscală;

limitarea creșterii salariului nominal în sectorul de stat sub rata inflației și deprecierea leului; menținerea creditului la un preț (dobândă) compatibil cu exigențele realizării echilibrului monetar și valutar; eliminarea unei părți a pierderilor din economie, îndeosebi prin accelerarea privatizării sectoarelor industriale și bancare; realizarea protecției sociale a categoriilor defavorizate.

Consolidarea fiscală vizează reducerea deficitului bugetar de la 5,7% din PIB în 1992 la 3,7% în 1999, suspendarea facilităților acordate anterior agenților economici privind impozitul pe profit, taxa pe valoare adăugată, accize, taxe vamale, suspendarea acordării automate de facilități financiare pentru „investitorii strategici” străini și înlocuirea acestora cu un sistem de facilități acordate de la caz la caz, prin Hotărâre de Guvern, suspendarea „subvențiilor sociale” pentru consumul de energie electrică, transportul de călători pe calea ferată, agricultura ș.a.m.d., creșterea accizelor la produsele din petrol, alcool, tutun, creșterea impozitului pe proprietate, îmbunătățirea colectării la buget a veniturilor.

Vor înregistra creșteri și se vor acoperi cu prioritate cheltuielile pentru: plata serviciului datoriei externe; costul restructurării băncilor; cheltuielile cu reforma, în speță, plățile pentru închiderea și conservarea unor unități economice și plățile compensatorii pentru lucrătorii disponibilizați.

Limitarea creșterii salariului nominal în sectorul de stat sub rata inflației și dinamica cursului monetar se va realiza prin monitorizarea fondului de salarii,

(Continuare în pag.5)

ALE ECONOMIEI ROMÂNESTI

sectorul de stat sub rata inflației și dinamica cursului monetar se va realiza prin monitorizarea fondului de salarii, prin reprezentanții FPS în AGA și Consiliile de Administrație.

Reducerea inflației și păstrarea câștigului de competitivitate rezultat prin devalorizarea leului impun politici monetare severe, adică controlul masei monetare și ajustarea ei la evoluția indicatorilor macroeconomici, sterilizarea lichidității monetare superflue, rate ale dobânzii consonante cu obiectivele asanării monetare, curățirea sistemului bancar și refacerea solvabilității și profitabilității sale, preluarea creditelor neperformante la Agenția de Valorificare a Activelor Bancare (AVAB).

Privatizarea economiei asociată cu măsurile financiar-bancare menționate mai sus vor duce la diminuarea pierderilor din economie. În 1999 această reducere va fi de circa 22% din nivelul atins în perioadele recente.

Protecția socială se va realiza prin transferul către categoriile defavorizate a 12% din PIB prin finanțarea ajutorului de șomaj, plăților compensatorii pentru personalul disponibilizat, transferul pentru sănătate, pensii etc.

Tipul de restructurare preconizat în prezent semnifică un efort de ajustare a consumului public și privat la nivelul redus și descrescând al ofertei. Obiectivul pe termen lung al acestei orientări îl constituie asanarea economiei de ineficiență, înlăturarea structurilor care irosec resurse, "curățirea terenului" în vederea unei viitoare relansări economice. Pe termen scurt, acest tip de restructurare este impus de necesitatea vitală a finanțării serviciului datoriei externe, de evitarea intrării în incapacitate de plată și a colapsului economic. Aceste obiective și măsurile adoptate în vederea atingerii lor sunt justificate și inevitabile. Insuficiența conceptului actual de restructurare constă în caracterul eminent negativ, demolator, în unilateralitatea sa, în ignorarea pericolelor pe care le comportă prelungirea pe un timp nedefinit a descrescării durabile a economiei indusă de o asemenea restructurare a economiei, pentru existența și perenitatea ființei noastre naționale.

Pentru stoparea descrescării economice, se impune ca alături de extirparea structurilor de risipă și ineficiență din economie să se cultive și stimuleze și factorii creșterii economice – anume cei ai unei dinamici economice sănătoase, neinflaționiste. În ce privește restructurarea economiei, măsurile restrictive nu trebuie să lovească atât agenții economici viabili, cu certe perspective de dezvoltare, cât și cei care consumă ineficient resursele economice ale țării. Analiza riguroasă și calculul economic pertinent trebuie să distingă de fiecare dată domeniile, sectoarele și agenții economici care trebuie sprijiniți prin politici economice active, prin măsuri fiscale, de credite, ale veniturilor, ale taxelor vamale selective, diferențiate.

Politicile active trebuie să aibă drept țintă esențială producția, încurajarea ofertei, stimularea agenților economici naționali și străini care fac investiții, modernizează și diversifică produsele, dezvoltă exporturile, creează locuri de muncă, lărgind baza de colectare a veniturilor la bugetul statului. În ceea ce privește consumul public și privat, o dată cu controlul și inhibarea cererii superflue, finanțată inflaționist, trebuie admisă și încurajată cererea acoperită cu venituri provenite din activități reale, furnizoare de bunuri și servicii în valori corespunzătoare. Avem în vedere, de exemplu, faptul că sporurile de venituri salariale nu sunt inflaționiste atâta vreme cât ele sunt expresia

creșterii producției și productivității muncii, a venitului firmelor.

Restructurarea sectorială, în profil de ramură, subramură și produs a economiei românești reprezintă domeniul cel mai puțin abordat în literatura economică și în preocupările guvernamentale. În această privință se confruntă două orientări distincte. Prima abordează această restructurare ca pe un proces promovat prin intermediul unor programe și măsuri adecvate de selecționare a agenților economici viabili pentru care instituții guvernamentale specializate trebuie să elaboreze programe de dezvoltare și modernizare, să monitorizeze aplicarea și finanțarea acestor programe. Trebuie spus că acest tip de restructurare s-a dovedit fragil datorită costurilor mari pe care le cere înfăptuirea sa, imposibil de suportat de către o economie epuizată de o tranziție fără sfârșit.

Cea de a doua abordare lasă restructurarea pe seama forțelor pieței. În consecință, se consideră că prioritară este promovarea accelerată a sectoarelor și unităților economice care pot fi privatizate și lichidarea administrativă sau judecătorească a unităților cu pierderi, lipsite de perspective. În această viziune statutul nu îi rămâne decât corectarea "externeabilităților negative"; aceasta înseamnă practic preluarea creditelor neperformante din sistemul bancar, finanțarea cheltuielilor de închidere și conservare a unor unități economice, suportarea plăților compensatorii pentru persoanele disponibilizate.

Această alternativă care se realizează de fapt în prezent are deja costuri greu de suportat și de admis. În condițiile enormelor decalaje economice, tehnologice, financiare, dintre economia românească și economiile industrializate dezvoltate, ale folosirii predilecte a metodelor concurenței nelioale și a lipsei măsurilor de protecție a capitalului național, economia românească se apropie de starea de subdezvoltare economică extremă, de statutul informal de colonie a economiilor competitive performante.

În consecință, apreciem că se impune renunțarea la obsesia unor politici unilaterale de restructurare, atât în ce privește promovarea exclusivă a măsurilor restrictive de tip monetarist, cât și sub aspectul accentului unilateral pe virtuțile pieței în promovarea schimbărilor structurale. Specificul economiei românești cere elaborarea de către români a măsurilor de redresare economică și reunire a întregului potențial național pentru realizarea unui program unitar, unanim acceptat, de reformă și dezvoltare economică.

Prof. univ. dr. Ivanciu Nicolae VĂLEANU

Marea și mica tranziție ridică în fața științelor despre economie și societate numeroase probleme noi, ca și realizarea celor vechi la care să se găsească alte soluții decât cele tradiționale marcate de bipolarismul capitalism-socialism. Iată câteva dintre probleme.

1. Mersul spre și în societatea informatistă este obligatoriu numai pe baza generalizării proprietății capitaliste ca temelie a societăților în tranziție?

Un posibil răspuns este cel negativ dacă ținem seama de faptul că ea favorizează un număr restrâns de indivizi în timp ce majoritatea se află în zona gri, iar alții sunt defavorizați și au acces foarte limitat la valorile create și un standard civilizată de viață. În

plus, capitalismul s-a bazat și se bazează pe forme multiple de proprietate privată, chiar colectivă de un anume fel, în domeniile public și cooperatist, de exemplu.

Capitalismul a preluat unele forme de proprietate de la societățile preexistente pe care și le-a adaptat propriului sistem; pe altele le-a creat incluzând aici și forme pregătitoare pentru lansarea societăților viitorului care, repet, nu vor fi uniforme, nu vor fi aduse la un numitor comun.

2. A doua întrebare: mersul înspre societățile informatiste, în variate forme, este posibil numai de pe platforma capitalismului (de ce fel?) sau și al societăților pre și postcapitaliste? Un posibil răspuns este că nu este o legitate trecerea doar de la capitalism la informatism. Mai degrabă, legitatea este cea a prefacerilor graduale, evolutive și trecerea la informatism prin orânduirii mixte drept cadru al realizării tranzițiilor de o gamă variată.

Studiile făcute de școli, curente, oameni de știință de o anumită orientare asupra stadiilor dezvoltării oferă temeuri pentru susținerea răspunsului alternativ.

Elemente ale societăților informatiste, în sensul utilizării pe scară mare (generală în țări dezvoltate, secvențială în țări mai puțin dezvoltate) a informației, cu ajutorul științei, tehnicii, tehnologiei, manageriatului, revoluționate, se întâlnesc în țări care au folosit din plin virtuțile capitalismului clasic, situate în primul cerc concentric al dezvoltării (SUA, Anglia, Germania, Canada, Japonia ș.a.), altele aflate în al doilea cerc concentric (Federația Rusă, Cehia, Slovacia, Polonia, Ungaria, România ș.a.), dar și în al treilea cerc concentric, din „Jumea a treia” (China, Mexic, Brazilia, Argentina, Republica Sud-Africană, Maroc, Tunisia ș.a.).

Dintr-o lume diversă nu se poate realiza o lume informatistă decât tot diversă, în nici un caz uniformă. Căile, metodele, procedeele, măsurile de creare a proprietății societăților viitorului nu pot să fie decât diverse și nicidecum uniformizate. Uniformizarea, utilă în limitele rezonabilului, se transformă în obstacol al progresului atunci când se forțează lucrurile și se imită aidoma, modele străine imposibil de imitat. Mă gândesc la ce s-ar întâmpla cu resursele Terrei noastre dacă toate țările ar imita modelul american al societăților de consum; în mai puțin de un secol ele ar fi epuizate.

3. A treia și ultima întrebare pe care o mai pun, pentru a reveni direct la subiectul principal. În cazul țării noastre revenirea la societatea, economia, proprietatea premergătoare socialismului – lucru intens solicitat de unele forțe politice – ar putea oferi cadrul propice mersului spre societatea informatistă românească? Răspunsurile facile, alimentate de interese partizane, agită spiritele, dar nu ajută cu nimic la rezolvarea problemelor tranziției de la nu știm (sau ne prefacem că nu știm) ce-a fost în epoca respectivă, trecând prin ce a urmat (unilateral tratat, laudativ de unii, denigrator de alții, dar ambele tagme cuprinse de nostalgia) și mergând acum spre nu știm unde, luați de valul schimbărilor haotice.

Este, oare, legitimă o asemenea întrebare? Evident că da; ea este răscolitor de necesară. Confruntările politice dure (curios că cele sociale de până acum au fost de o notă mai scăzută), de aproape un deceniu, au avut în centrul preocupărilor desființarea proprietății socialiste și înlocuirea ei cu proprietatea capitalistă și cea privată necapitalistă ca bază pentru lansarea economiei de piață liberă, a schimbării structurii societății, a promovării democrației în fapt și a instituțiilor corespunzătoare.

Prof. univ. dr. Coralia ANGELESCU

Încercând să conturez tendințele în revoluția agriculturii în etapa actuală, consider că abordarea problematicii dezvoltării agriculturii trebuie să se realizeze prin luarea în considerare a relațiilor structurale și funcționale ce se stabilesc în sistemul economic modern: agricultura privată ca parte a sistemului economic; ritmul dezvoltării agriculturii în corelația cu ritmul dezvoltării industriei, a celorlalte ramuri și contribuția lor la dezvoltarea economică și socială; aspecte ale ocupării în agricultură în contextul ocupării în general; locul agriculturii în schimburile economice internaționale etc.

S-a subliniat obsesiv și s-a insistat asupra necesității abordării reformei în agricultură în contextul național și al integrării în Uniunea Europeană, ținându-se cont de exigențele acesteia din urmă.

Înfăptuirea reformei în agricultură la aceste standarde apreciem că impune parcurgerea mai multor faze ce se suprapun și care necesită aplicarea coerentă a politicilor economice:

- implementarea politicilor de stabilizare – monetară, fiscală, a ratelor de schimb, de liberalizare a prețurilor;
- privatizarea (începe o dată cu prima fază dar va dura mai mult);
- restructurarea întreprinderilor agricole și a infrastructurii (începe o dată cu primele faze, dar poate dura 5-10 ani sau chiar mai mult).

Dezvoltarea agriculturii în general, cea agroalimentară în special, presupune răspunsuri exacte la unele întrebări: pentru cine, pentru ce, în ce condiție, cu ce costuri și în ce sensuri se realizează reforma.

Răspunsurile la aceste întrebări necesită însă o concepție clară asupra conținutului reformei în agricultură, stabilirea obiectivelor și direcțiilor.

Ca obiective permanente enumerăm: asigurarea securității alimentare, dezvoltarea agriculturii durabile, capabilă să producă un surplus pentru dezvoltarea proprie și a societății, integrarea în mecanismele de piață, dezvoltarea în armonie cu mediul înconjurător, asigurarea agricultorilor cu venituri comparabile cu ale celorlalte categorii ale populației etc.

Printre direcțiile de acțiune se au în vedere promovarea unui pluralism de agenți economici, în condițiile continuării privatizării și creării mediului concurențial; dimensionarea producției în concordanță cu evoluția cererii interne și externe de produse agroalimentare; aplicarea de politici economice stimulativă; stabilizarea piețelor; convergența cu politicile Uniunii Europene în domeniile prețurilor, fiscalității, subvențiilor, protecției sociale etc.; creșterea productivității factorilor de producție; restructurarea sistemului românesc de formare profesională, de cercetare științifică în domeniul agriculturii etc.

În acest sens deosebit de importantă este crearea unui sistem de parteneriat între instituțiile publice, sectorul agricol privat și instituțiile comunitare.

Pentru reușita reformei, toți factorii implicați în acest proces este necesar a avea în vedere că dezvoltarea agricolă și rurală durabilă se realizează prin diversificarea și amplificarea funcțiilor economice, ecologice, sociale, precum și prin infrastructuri economice și sociale moderne.

Apreciez că asemenea dezbateri între cadre didactice și cercetători vor avea un ecou puternic nu în doar în procesul de învățământ, ci și în actul de decizie cu privire la elaborarea și aplicarea unei strategii de dezvoltare durabilă a agriculturii, care să deschidă calea spre reintegrare în structurile europene, punându-se accent pe competitivitate, eficiență, rentabilitate.

(Continuare în pag.6)

STUDENȚI ÎN EXAMENE LA „SPIRU HARET”

Sesiunea științifică a Facultății de Medicină Veterinară a Universității „Spiru Haret”

Prof.univ.dr. Constantin VIOR

Sesiunile științifice au devenit o adevărată tradiție pentru membrii corpului didactic și studenții Facultății de Medicină Veterinară din Universitatea „Spiru Haret”. Ei se întâlnesc în fiecare an, într-o veritabilă zi de primăvară, pentru a-și prezenta roadele experimentelor și observațiilor acumulate și pentru a primi sugestii utile în urma unor dezbateri colegiale.

Pe lângă perfecționarea continuă a activităților didactice, sesiunile științifice au reflectat în mod pregnant progresele realizate de Facultatea de Medicină Veterinară în anii care au trecut de la înființarea sa. Acestea se explică, în primul rând, prin calitățile de cercetători științifici avizați ale cadrelor didactice, atât ale profesorilor și conferențiarilor, cât și ale tinerilor asistenți și preparatori. În al doilea rând, amplificarea continuă a tematicii de cercetare se bazează pe o notabilă îmbunătățire a suportului logistic propriu reprezentat de clinici, laboratoare și parțial, aparatură performantă. În același timp, un aport realment util la realizarea cercetărilor noastre a fost înregistrat prin colaborările tot mai extinse cu alte facultăți de medicină veterinară și cu instituții de prestigiu.

Sesiunea științifică din acest an, a noua de la înființarea facultății noastre, s-a desfășurat în ziua de joi, 29 aprilie, la sediul Universității de la Sala Polivalentă. Anunțată din vreme prin invitații-program, sesiunea s-a bucurat de prezența unui mare număr de membri ai corpului didactic și studenți din anii superiori ai facultății, precum și a unor colegi – medici veterinari, biologi și chimiști – de la Facultatea de Medicină Veterinară a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară din București, institute de cercetare și diagnostic, cabinete medicale veterinare, diverse firme.

Sesiunea a fost onorată prin participarea domnului profesor univ. dr. Vasile Stănescu, președinte al Comisiei de specialitate din cadrul Comisiei Naționale de Evaluare și Acreditare Academică și a domnului dr. Horațiu Olaru, președintele Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România.

Ședința inaugurală a sesiunii a fost deschisă prin cuvântul decanului facultății, prof. dr. Toma Coman, care a făcut o sinteză a direcțiilor de cercetare ale tematicii științifice și a modalităților de valorificare a acesteia. A fost

evidențiată participarea studenților la activitatea științifică, îndeosebi în corelație cu pregătirea tezelor de diplomă. În aceeași ședință, a fost prezentat salutul președintelui Asociației Generale a Medicilor Veterinari.

În continuare au fost programate două referate de istorie a medicinei românești, contribuții ale profesorilor R. Iftimovici și V.V. Popa, reputați cunosători și căutători în acest domeniu.

Marele număr de contribuții înscrise – 67 rapoarte și comunicări – și acceptate de un adevărat „juriu”, mult mai exigent decât în alți ani, ca și diversitatea domeniilor abordate i-au obligat pe organizatori să propună participanților desfășurarea lucrărilor sesiunii în trei secțiuni, în afara ședinței comune de deschidere.

Prima ședință, incluzând trei rapoarte și 22 comunicări, a cuprins lucrări din domeniile aplicative directe. S-au remarcat, în primul rând, rezultatele obținute în legătură cu metodele de diagnostic, tratament și prevenire a bolilor infesto-contagioase, parazitare, chirurgicale, ca și a celor din ariile patologiei reproducției și patologiei medicale. Datele prezentate s-au referit la toate speciile de interes economic, dar și la unele specii de agrement.

Secțiunea a doua (9 rapoarte și 10 comunicări) a programat lucrări din disciplinele fundamentale corelate cu aplicațiile directe, imediate și de perspectivă, în medicina veterinară: morfologie, genetică, imunologie, biologie moleculară, embriologie, nutriție și metabolism, fiziologie normală și patologică, enzimologie, etologie, biotehnologie medicală.

A treia secțiune a inclus un raport și 20 de comunicări din domeniile de interes practic imediat ca toxicologia, expertiza produselor alimentare de origine animală și zooigenă.

Cele mai multe dintre rapoarte și comunicări au prezentat rezultate ale activităților cadrelor didactice din Facultatea de Medicină Veterinară a Universității „Spiru Haret”, dar au fost audiate și contribuții ale unor invitați, precum și ale echipelor formate din cercetători, profesori și cadre auxiliare din universitate și din alte instituții. Este de reținut faptul că la opt dintre comunicări au participat și studenți ai facultății noastre, un număr care va trebui să fie semnificativ mărit anii viitori.

Programarea rapoartelor și comunicărilor în trei secțiuni a dat posibilitatea realizării unui autentic dialog, fiecare prezentare putând fi urmată de întrebări, răspunsuri și discuții. S-a creat în acest fel o

atmosferă propice dezbaterilor vii, marcate nu de puține ori de expunerea unor opinii divergente și, mai ales, de relieful atâr de necesarelor sugestii pentru continuarea și diversificarea investigațiilor științifice, ca și pentru utilizarea concluziilor acestora în scopul perfecționării strategiilor de profilaxie și combatere a bolilor.

În ansamblu, sesiunea anuală a Facultății de Medicină Veterinară a constituit un progres notabil în comparație cu anii anteriori, în mod deosebit prin calitatea intrinsecă a rapoartelor și comunicărilor, ca și prin materialul iconografic sugestiv expus. La acestea se adaugă programul sesiunii și volumul de rezumate oferite participanților, redactate și editate la un nivel științific corespunzător, demonstrând astfel exigența autorilor și contribuția avizată a colaboratorilor de la Editura „România de Măine”.

Rezultatele prezentate la această sesiune reprezintă doar o etapă a activității științifice a facultății. Cadrele noastre didactice sunt decise să amplifice aceste rezultate și să contribuie la înregistrarea unor progrese semnificative, începând chiar cu următoarea etapă – sesiunea jubiliară - care va marca un deceniu de cercetare și învățământ superior medical veterinar la Universitatea „Spiru Haret”.

Prof. univ. dr. Constantin MOISUC

(Continuare din pag. 5)

Evaluarea tendințelor în evoluția cursului valutar al leului are o mai mare importanță în demersul evaluării, dezvoltării economiei naționale și nu întâmplător.

Economia de piață presupune crearea pieței valutare unde se tranzacționează valutele străine contra monedei naționale sau invers, moneda națională contra valutei străine. Pârghia principală reprezintă prețul valutar, respectiv cursul de schimb valutar supranumit „prețul prețurilor”. În august 1994 a fost creată piața valutară în România bazată pe o serie de premise create în perioada 1990-1994 cu ar fi:

- descentralizarea deciziilor economice;
- desființarea monopolului de stat asupra comerțului exterior;
- abandonarea monopolului valutar al statului;
- respectarea dreptului de proprietate al persoanelor juridice și fizice asupra valutei străine;
- liberalizarea prețurilor la mărfuri și servicii;
- practicarea de cursuri de schimb valutare libere, stabilite de raportul dintre cererea și oferta de valută;
- convertibilitatea leului pentru tranzacții de cont curent (mărfuri și servicii).

Banca Națională a României (Banca Centrală) și-a păstrat o serie de pârghii economice de intervenție pe piața valutară (vânzarea-cumpărarea de valută prin utilizarea

rezervelor valutare, stabilirea unei cote minime obligatorii de depozit de lei și valută din partea băncilor comerciale la BNR, autorizarea băncilor și caselor de schimb valutar de a acționa în calitate de dealeri sau brokeri ș.a.m.d.).

Liberalizarea cursului de schimb valutar în raport de cerere și ofertă a dus la evoluții sinuase pe termen scurt și la deprecierea pe termen lung a leului, imprimând cursului de schimb valutar tendințe contradictorii determinate de factori multipli ce acționează în economia reală și cea monetară. Agenții economici s-au obișnuit să lucreze în condițiile instabilității cursului, cu deosebire acei care cunosc și se preocupă de studierea factorilor determinanți ai cursului valutar.

Evoluția de lungă durată a cursului valutar a fost și este de depreciere. Astfel, raportat la USD, cursul mediu anual a fost în 1994 de peste 1965 lei, de 2033 lei în 1995, 3082 în 1996, 7168 în 1997, 8875 în 1998 și la peste 15500 la sfârșitul lunii mai 1999.

Problema centrală ce necesită aprofundare o reprezintă analiza factorilor determinanți ai evoluției cursului de schimb valutar al leului. Printre acești factori doresc să nominalizez pe cei mai importanți:

- evoluția inflației care influențează evident direct proporțional asupra cursului de schimb al leului, inflație care, la nivelul unui an, a variat în medie între 60% și peste 200%;
- deficitul cronic al contului curent din balanța de plăți externe care a evoluat de la un miliard la peste trei miliarde de dolari în 1998, creând o „foame” permanentă de valută străină acoperită prin credite externe și reflectată în sporirea datoriei externe la

peste 8 miliarde de dolari;

c) sporirea constantă a masei monetare (56% pe an și peste 100% pe an) în care PIB (circulația mărfurilor și serviciilor) a scăzut în majoritatea anilor, iar deficitul bugetar în PIB a crescut de la 2,6% în 1993 la peste 3,5% în 1998;

d) creșterea ratei serviciului datoriei externe (credite scadente și dobânzi) de la 13,5% din încasările din exporturi în 1993 la 34,6% în 1998 și probabil la circa 40% în 1999, accentuând „foamea” de dolari pe piața valutară;

e) rata dobânzii ridicate a descurajat procesul investițional și relansarea economică, cu toate efectele negative pe care acestea le presupune. Teoretic o rată înaltă a dobânzii ar fi trebuit să atragă economiile și depozitele în lei, și nu în valută, dar factorii enumerați mai sus au anihilat această influență teoretică;

f) factori de natură psihologică (evoluția rezervelor valutare, declarații iresponsabile ale unor personalități din clasa politică, lupta pentru putere, corupția etc.) au avut și au un rol de seamă asupra tendinței evoluției cursului valutar de schimb.

Proгноzele pe anii 1999 și 2000 deocamdată nu sunt încurajatoare, dar aplicarea hotărâtă a unui pachet de măsuri economice care să fie emanația majorității clasei politice, ar putea conduce la o influență pozitivă a factorilor analizați mai sus, cu efect benefic asupra stabilizării cursului de schimb valutar, curs care este nu numai un barometru al stării economiei, dar și o pârghie a evoluției ei sănătoase.

Lect. univ.

Mariana VOINEAGU

Analiza economico-statistică în fundamentarea și gestionarea politicilor de dezvoltare în profit teritorial este esențială în contextul unor evaluări riguroase, realiste.

Abordarea economico-statistică a fenomenelor în profil teritorial în țara noastră, ca și-n multe alte țări, este destul de recentă și implicit restrânsă. Plasată între două tendințe predominante de investigare, cunoaștere, fundamentare și evaluare ale politicilor: una microeconomică – care vizează comportamentul consumatorilor și al producătorilor, interacțiunea lor pe piață; cealaltă macroeconomică – preocupată de determinarea agregatelor macroeconomice de rezultate, de analiză factorială a comportamentului lor, de funcționare a sistemului economic în complexitatea sa.

Acest tip de analiză reprezintă o necesitate obiectivă, întrucât permite cunoașterea raportului dintre resurse tot mai limitate (ca volum și structură) și nevoile sociale (mereu crescânde), favorizând optimizarea echilibrului dintre cerere și ofertă pe diferite piețe.

De asemenea, ea soliciță luarea în considerare în mod explicit, a comportamentului variabilelor economice în procesul elaborării deciziilor la diferite niveluri de agregare ale societății.

Existența dezechilibrului regional este o realitate. Decalajele dintre nivelurile de dezvoltare ale regiunilor sunt rezultatul alocării diferențiate a resurselor materiale și umane, al cadrelor specifice de evoluție (economice, tehnologice, demografice, sociale, politice, culturale).

Corectarea dezechilibrului economic dintre regiuni și integrarea activităților sectoriale în cadrul regiunilor, în vederea atingerii unui nivel de dezvoltare mai ridicat al acestora sunt obiective fundamentale ale politicii regionale și implicit ale statisticii spațiale (regionale).

Pomind de la aceste obiective în comunicare se prezintă câteva considerații referitoare la: analiza structurii spațiale a economiei naționale; urmărirea modalității de implementare a politicii regionale adoptate, precum și la practica actuală de culegere, prelucrare și analiză a datelor statistice.

SESIUNE ȘTIINȚIFICĂ STUDENTEASCĂ LA FACULTATEA DE DREPT

Oferind studenților generoasă șansă de afirmare a vocației lor științifice, recenta Sesiune de comunicări a studenților de la Facultatea de Drept a întregit, nuanțând frumos, preocuparea pentru pregătirea sub toate aspectele a viitorilor juriști, conferind tradiției realizate aici în organizarea unor asemenea manifestări **caratele calității**. Opțiunea de a continua abordarea unei asemenea teme din incitantul domeniu al criminologiei din altă perspectivă, accentuat fiind pus, de data aceasta, pe modalitățile de integrare post-penală a infractorilor, pe rolul societății în reinserția socială a acestora, al factorilor educativi, al familiei, reprezintă semnul efortului de aprofundare, de realizare, a unei analize complexe.

Concepută, pregătită efectiv cu rigoarea oricărui demers științific de o asemenea anvergură, Sesiunea, coordonată cu pasiune și profesionalism de lector universitar dr. **ORTANSA BREZEANU**, a fost prefațată de laborioase investigații-sondaje de opinie, cercetări de teren, studii de caz -, studenții fiind ei înșiși autorii, realizatorii lor.

Lucrările Sesiunii științifice a studenților au fost deschise de prof. univ. dr. **RODICA-MIHAELA STĂNOIU**, șefa catedrei de Drept, președintele Comisiei pentru Drepturile Omului din Parlamentul României care a spus, între altele: „Criminologia este o știință mai specială în raport cu altele, nu atât prin dificultățile însușirii, stăpânirii fenomenului ca atare, ci mai ales prin deschiderile ei către o lume aparte, cu un comportament ciudat și greu de înțeles, aplicarea cunoștințelor teoretice fiind de fiecare dată un veritabil test al pregătirii și experienței. La facultatea noastră s-a creat studenților această posibilitate nu numai pentru a cunoaște sub raport teoretic, ci și de a cunoaște cum să se aplice cele învățate, „pe viu”. De altminteri, comunicările pe care le veți prezenta, dialogul ce se va realiza între studenții-autori și studenții participanți la dezbateri, între aceștia toți și cadrele didactice implicate direct în această acțiune, vor demonstra un benefic schimb de opinii, și, de ce nu, de experiență, având în vedere faptul că unii dintre dv. vă aflați a doua oară în această ipostază de invidiat”.

ROLUL SOCIETĂȚII ÎN REINSERȚIA SOCIALĂ A INFRACTORILOR

Punând pe primul plan locul și rolul factorilor sociali în complexul proces al reintegrării, constatările, concluziile și propunerile studenților s-au constituit în tot atâtea contribuții la descifrarea cauzelor care frâneză acest proces, motivele acceptării sau ale neacceptării reinserției sociale, atitudinea societății față de infractori și destinul lor post-penal.

„Urmărind desprinderea, decuparea, sesizarea acelor aspecte, factori ce conduc la eșecul sau, dimpotrivă, la realizarea reintegrării sociale, împreună cu colegii mei **Aurelia DUMITRAȘCU**, am efectuat un sondaj de opinie – a subliniat **MIHAI DINU**, student anul II -. El a fost realizat pe bază de chestionar, cuprinzând 14 întrebări (9 codificate și 5 postcodificate). Eșantionul a fost alcătuit din 100 de subiecți. Una dintre întrebările principale s-a referit la oportunitatea procesului de reintegrare în societate în cazul persoanelor ce au executat pedeapsa cu închisoarea. Analizând răspunsurile, am remarcat că 70% dintre persoanele de sex masculin sunt de acord cu acest proces, în vreme ce doar aproximativ 60% dintre persoanele de sex feminin au declarat același lucru. Se pare că unul dintre factorii cu rol negativ în desfășurarea proceselor de reintegrare în societate a persoanelor ce au executat pedeapsa cu închisoarea este atitudinea societății față de acestea. Ostilitatea manifestată este rezultatul, după cum am precizat, în principal al sentimentului de teamă, a lipsei de informare ori poate de informații”.

În comunicarea științifică susținută de studenții **OLGUȚA BENEȘCU**, **MIHAELA MAXIM** și **GABRIEL HANDREA** din anul II, s-a pus în lumină adevărul că societatea actuală se confruntă din ce în ce mai mult cu marile probleme ridicate de economia în tranziție - rata șomajului în continuă ascensiune, scăderea nivelului de trai care în mare măsură concurează, împreună cu alți factori, la creșterea necontrolată a ratei criminalității. „Făcând parte integrantă din comunitatea noastră care îi tratează cu indiferență și tinde să-i marginalizeze, foștii infractori se confruntă și ei cu problema reintegrării sociale – se aprecia în

comunicare. Dacă sunt ajutați sau nu de comunitatea din care fac parte sau dacă aceasta este aptă pentru a le acorda un sprijin real sunt unele dintre întrebările la care am dorit să găsim un răspuns prin cercetarea de teren, bazată pe un eșantion de 150 de subiecți din trei zone ale țării (județul Buzău – orașul Râmnicu Sărat, județul Galați – municipiul Galați și municipiul București) – câte 50 din fiecare zonă. Persoanele vizate provin din medii sociale diferite, iar în ceea ce privește pregătirea peste 55% dintre aceștia au studii medii. Din cei 150 de subiecți 30 au fost solicitați în mod special pentru faptul că sunt întreprinzători mici și mijlocii (oameni implicați direct în reintegrarea socială a foștilor condamnați). A reieșit astfel că peste 80% din subiecții intervievați și-au afirmat disponibilitatea de a oferi un ajutor de ordin moral, spiritual sau pentru obținerea unui loc de muncă. Totuși, când este vorba de un ajutor concret, real, doar 35% s-ar implica direct, transferând în sarcina unui organ competent, sau în cea a Statului această responsabilitate”.

„Probabilitatea ca individul să devină deviant sau conformist depinde de intensitatea acțiunii unor factori, printre care: atașamentul față de părinți, școală, grup de prieteni; angajarea într-o linie convențională de conduită; implicarea în activități convenționale și crezul în aceste valori - a fost concluzia la care a ajuns **IULIANA TĂNASE**, studentă anul III. Dacă delinquentul este puternic atașat de modele pozitive (părinți, profesori) va avea un comportament conformist, acest atașament fiind un mijloc de acțiune. Dar noi ne confruntăm cu fenomenul care apare în urma comiterii unei infracțiuni, și, mai ales, în urma sancționării infractorului. Individul astfel etichetat devine inevitabil marginalizat. De aceea trebuie să existe și o serie de acțiuni de influențare psihologică (terapie) psihoterapie individuală și colectivă. Reintegrarea depinde mult de activitățile psihocomportamentale din timpul procesului de reeducare, dar, mai ales, de modul cum sunt priviți de ceilalți membri ai grupului. Cercetarea practică făcută pe un grup de minori eliberați din centrul de reeducare minori Găești ne-a condus la concluzie cutremunătoare – doar 2% din cei eliberați sunt reintegrați”.

Referindu-se la perspectiva reintegrării sociale în viziunea agenților economici, **FLORIN ROMULUS PREDA**, student anul II, a relevat, între altele:

„Pentru a ne putea da seama de percepția pe care o au agenții economici față de o eventuală propunere de angajare venită din partea unei persoane liberate dintr-un penitenciar sau centru de reeducare, am realizat un sondaj de opinie în rândul acestora (al agenților economici) reprezentanți la Târgul Locurilor de Muncă, organizat de Agenția Municipală pentru Ocupare și Formare Profesională București, în perioada 24-25 martie 1999. La întrebarea „ați angaja, la întreprinderea pe care o reprezentați, foști infractori?”, peste 70% din interlocutori au răspuns negativ, motivând că acest lucru ar reprezenta un risc mult prea mare. Așadar, se constată o retenție uriașă pe care o au agenții economici în a angaja foști infractori. Din punctul de vedere al structurii capitalului, firmele particulare manifestă în mai mare măsură acest refuz, față de firmele cu capital majoritar de stat. De altfel, nu există nici la nivelul agenților economici și nici la nivelul Agenției Municipale pentru Ocupare și Formare Profesională, un program special conceput și aplicat pentru sprijinirea angajării foștilor infractori și nici la nivelul Ministerului Muncii și Protecției Sociale. În general, nu există programe clare, coerente și eficiente pentru combaterea șomajului în rândul foștilor infractori”.

CONVERGENȚA FACTORILOR EDUCATIVI ÎN ASIGURAREA ASISTENȚEI POST-PENALE

Pledând pentru împlinirea unui asemenea deziderat, în comunicarea prezentată, studenta **MIHAELA MIHALI**, anul IV, a pus accent pe rolul factorilor care asigură eficiența procesului educațional, implicit reeducațional. (familia, școala, mediul închis reeducațional, serviciile specializate de asistență socială, mass-media).

„Adeseori, o serie de profesori tind să acorde un tratament discriminatoriu așa-numiților „copii

problemă”, încercând, fie sancțiunile ce nu duc la rezultate pozitive, fie să se debaraseze chiar de ei pentru școli cu profil de reeducare – a remarcat aceasta. În asemenea situații, „copiii problemă” vor continua să ridice probleme educative. În realitate, nu există „copii problemă”, ci „probleme educative”, extrem de diferențiate de la un caz la celălalt, a căror soluționare implică activități de asistență socială efectuate de personal calificat – pedagogi sociali, asistenți sociali.

Abandonul școlar și inclusiv școlarizarea incompletă au drept consecință imposibilitatea dobândirii unui status socio-economic corespunzător, ceea ce determină pe unii tineri să ducă o viață parazită, încercând să obțină venituri ilicite, ajungând astfel în fața instanțelor de judecată”.

Aprofundând cauzele eșecului reintegrării post-penale, studentul **RADU ROPOTAN**, anul II, a invocat concluziile propriului demers întreprins în județul Dâmbovița, recidiva purtând în bună măsură responsabilitatea.

Pentru a pune mai bine în evidență rolul familiei în reintegrarea socială, **AURELIA CORIC**, studentă anul II, a prezentat pe larg constatările unui studiu de caz din care rezultă că nu totdeauna așteptările subiecților au coincis cu ceea ce au oferit familiile respective, înțelegerea și iertarea, pentru fapta comisă, sprijinul moral și afecțiunea, acceptarea de către familie rămânând încă pentru mulți infractori simple dorințe post-penale.

La o nouă alternativă, și anume aceea a **tratamentului intermediar** s-a referit **MIHAELA METINCU**, studentă în anul IV. „Situat între libertatea supravegheată și plasamentul într-o instituție – a spus ea – tratamentul intermediar implică programe adaptate la diverse categorii de minori și tineri delinvenți. De exemplu, programe pentru infractorii primari, pentru recidiviști etc. Programele cuprind o multitudine de activități desfășurate în centrele unde minorii sunt chemați să-și petreacă ziua. Anumiți minori pot fi chemați să-și petreacă aici sfârșitul de săptămână. Acest tratament este aplicat actualmente în Țările de Jos. **Munca în folosul comunității**, ce presupune participarea celui condamnat la o operă de redresare socială, ar putea înlocui pedeapsa închisoriei cu atât mai mult cu cât se permite astfel comunității să participe la tratamentul celui condamnat. O ultimă propunere pe care o facem în vederea substituirii pedepsei de libertate se referă la alternativa creării unor **colonii de muncă** (forestiere, agricole etc.) în cadrul cărora condamnații să desfășoare activități specifice”.

Consumul de droguri reprezintă un alt factor de risc al delicvenței și implicit al marginalizării sociale – a fost concluzia prezentată de **CLAUDIA SMEDESCU**, studentă în anul II. „Constatările cuprinse în această comunicare, au ca suport o investigație pe care am realizat-o la Spitalul clinic „Gheorghe Marinescu” la centrul pilot de dezințoxicare, acolo unde au fost repatriate persoanele supuse unui tratament de specialitate. Acest centru a fost înființat la începutul anului 1997 și ulterior desființat în martie 1999. Împărțirea lor în cadrul diferitelor secții din incinta aceluiași spital, secții care nu au nici o legătură cu dezințoxicarea, a adâncit prăpastia dintre toxicomani și societate.

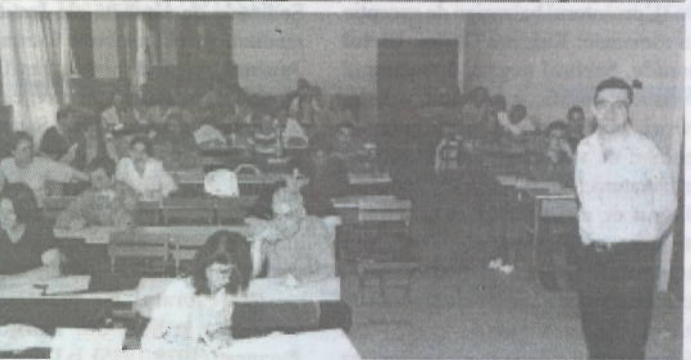
Urmărind modul în care presa reflectă problematica reintegrării sociale **RADU CONSTANTINESCU**, student în anul II, în comunicarea susținută, a constatat că, în cele trei ziare studiate - „România liberă”, „Adevărul” și „Cotidianul” – toate pe luna martie 1999 - frecvența articolelor pe teme de criminalitate este importantă pentru cei care se ocupă cu resocializarea infractorilor.

„Am constatat că ziarele se interesează mai mult de latura informațională, „de senzație”, cel puțin în perioada studiată, privind infractorul ca individ producător de pericol social”.

Dialogul realizat după prezentarea comunicărilor științifice, întrebările puse de profesorii lor, dar și de colegi, au conferit sesiunii un **rol interactiv** și implicit o mai multă consistență, confirmându-se astfel interesul real de care s-a bucurat noua manifestare științifică a studenților.

Adela DEAC

STUDENȚI ÎN EXAMENE LA „SPIRU HARET”

REVISTA

**OPINIA
națională**

Director:
Prof.univ.dr.
Aurelian BONDREA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4, Telefon: 330.40.40/interior182
Revista **OPINIA NAȚIONALĂ** este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

Revista se poate procura prin abonament la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul **RODIPET**, revista se regăsește la poziția 2.256.

Costul unui abonament trimestrial este de 8.400 lei. De asemenea, solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația „România de Măine”, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972-B.C.R.-S.M.B.

Machetarea computerizată și tiparul executate de
**LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI
TIPOGRAFIA
FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MĂINE”**

A FOST BĂRBATUL CARE ...

Prof.univ.dr. Ion Dodu BĂLAN

Programul ideologic și cultural al Fundației „România de Măine” a urmărit cu consecvență și în forme variate cercetarea științifică și valorificarea creatoare a patrimoniului nostru spiritual, cinstirea marilor personalități care l-au înfăptuit de-a lungul zbuciumatei istorii a neamului românesc. În lumina acestui program s-au organizat sistematic sesiuni științifice, simpozioane, consacrate evenimentelor de răscruce ale istoriei noastre, evocării personalităților științifice și literare care au ilustrat-o: Spiru Haret, patronul Universității noastre, savantul și omul politic al cărui nume a fost dat unui crater de pe fața nevăzută a lunii, romancierul Liviu Rebreanu, matematicianul și poetul Ion Barbu, esteticianul Tudor Vianu și alții, sau unor teme de mare importanță și actualitate, precum: Trăsăturile specifice ale identității noastre spirituale, Valorificarea patrimoniului cultural-național, Relațiile literaturii noastre cu alte literaturi care se studiază în Universitatea „Spiru Haret”: greacă, latină, spaniolă, italiană, franceză, rusă, germană, engleză, japoneză, americană ș.a. Participarea artelor și a literaturii la pregătirea climatului ideologic pentru declanșarea revoluțiilor de la 1821 și 1848, la Unirea de la 1859, la cucerirea Independenței de la 1877. În acest context, un loc prioritar a avut marcarea unor date, rotunde, de la nașterea sau moartea unor personalități creatoare. Pe această linie se înscrie sărbătorirea Centenarului G. Călinescu.

La centenarul nașterii sale (s-a născut la 19 iunie 1899), G. Călinescu – profesorul erudit (spunea cu îndreptățire că a citit literaturi întregi, nu numai cărți), criticul și istoricul literar fără pereche, poetul modern, vădind o chemare înăscută spre Poezie care i-a fost mai mult decât un simplu „violin d'ingres” (Poezii, 1937, *Lauda lucrurilor*, 1963), prozatorul balzacian de excepție din romanele: *Enigma Otiliei*, *Bietul Ioanide*, *Scrinul negru*, dramaturgul inventiv și prolific, e adevărat, veleitar uneori, publicistul cu nerv polemic deosebit de viu, traducătorul eminent din literaturile: latină, italiană și germană, editorul de reviste și ziare (*Jurnalul literar*, *Capricorn*, *Tribuna poporului*, *Lumea și Națiunea*) – personalitatea aceasta complexă și plurivalentă, care a trudit cu rigoarea unui călugăr benedictin, ne apare mai mult ca oricând și ca oricare alta, un ilustru om de Renaștere, G. Călinescu face parte din stirpea rară a oamenilor de factură renescentistă din cultura noastră alături de Dimitrie Cantemir, Bogdan-Petriceicu Hasdeu, Nicolae Iorga, Lucian Blaga, Mircea Eliade și alți câțiva dintr-un răstimp istoric de trei secole, căci, așa cum spunea cineva, în Eternitate toate talentele sunt contemporane.

Personalitatea complexă și dinamică a lui Călinescu crește din talentul literar înăscut, învecinat cu genul și din erudiția uimitoare a savantului însingurat în împărăția cărților, ca un Faust modern – Călinescu este inimitabil, de aceea el n-a creat o

școală literară propriu zisă. „Când apar geniile, mor școlile” – zicea el. În schimb, ca scriitor total a introdus în cultura noastră prin geniul său fascinantul spirit călinescian, – o sinteză originală între un clasicism viu, dinamic, și un „romantism îmblânzit”.

Maioreșcian, mai autentic și mai creator decât Lovinescu, el a făcut un uriaș salt în modernitate și a deschis un orizont nou gândirii estetice, criticii și istoriei literare, raportului dialectic dintre tradiție și inovație, dintre rural și urban, în creația românească, precum și înfloririi limbii române literare, socotind aforistic că: „Nu se poate naște gânditor mare, dramaturg mare și așa mai departe, acolo unde lumea nu citește filosofie și nu se duce la teatru”; că: „Tradiția nu e un iaz mort”, iar, „când critica lipsește arta decade”, că „limba nu e frumoașă în sine, ci e valabilă în raport cu gândirea individului”, întrucât, „limba începe cu stilul” și se știe, stilul e omul; că „poezia este tensiune interioară” și a demonstrat-o prin lirica sa.

Democrat, demofil și patriot, Călinescu a arătat că „o epocă fără istorie, riscă să nu existe”.

De aceea, într-o vreme când nihilistii de ocazie neagă trecutul național cu valorile lui reale, coboară de pe soclu statuile ridicate de vreme și așează pe el păpuși de glorie închipuite. Prin sesiunea noastră științifică, în spiritul programului „România de Măine”, noi ne străduim să ne recucerim și să ne respectăm trecutul pe care Călinescu l-a respectat atât de mult, ca dascăl și scriitor.

Pentru a-i contura și mai riguros portretul de renescentist, se cade să adăugăm că avea un dar oratoric de o rară originalitate, desena inspirat, cânta la vioară și chiar își puna singur în scenă piesele acasă sau la Institutul de istorie literară și folclor, pe care îl conducea cu autoritate intrinsecă și spirit de inițiativă, din care au ieșit studii erudite, antologii, ediții academice, tratate și istorii literare. Ședințele de sâmbătă ale Institutului reeditau parcă celebrele întruniri ale Junimii, reunind spirite științifice ale epocii și scriitori dintre cei mai prestigioși, precum: Mihail Sadoveanu, G. Murnu, Gala Galaction, Victor Eftimiu, Mihai Beniuc, I.C. Chițimia și toți foștii săi asistenți care nu se lăsau atinși de proletcultism, menținând, cel puțin acolo, flacăra artei autentice.

Profesoratul l-a practicat G. Călinescu la licee din Timișoara și București (1928-1935), la Universitatea din Iași (1937-1945), la cea din București, din 1945 până în 1953, când, în urma epurărilor staliniste, a fost dat afară împreună cu asistenții săi Al. Piru, Adrian Marino, Dinu Pilat, Ovidiu Papadima și Valeriu Ciobanu, pentru a fi înlocuiți cu „personalități” obediente ce conveneau din punct de vedere politic.

De abia în 1961, G. Călinescu a fost rechemat ca profesor onorific la Facultatea de Filologie, de la care fusese izgonit cu cinism.

De zece ani, încoace, ne străduim să construim o societate deschisă care poate oferi egalitate de șanse și o competiție reală pentru afirmarea și ierarhizarea valorilor.

CENTENARUL GEORGE CĂLINESCU

Simpozionul organizat de Academia de Cultură Națională „Dimitrie Gusti” din cadrul Fundației „România de Măine” împreună cu Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității „Spiru Haret”

Luni 31 mai, la Palatul Sporturilor și Culturii din București, a avut loc Simpozionul consacrat Centenarului lui George Călinescu. Manifestarea consacrată marelui om de cultură a fost organizată de Academia de Cultură Națională „Dimitrie Gusti din cadrul Fundației „România de Măine” împreună cu Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității „Spiru Haret”.

Au prezentat comunicări: prof.univ.dr. Ion Dodu Bălan: „A fost bărbatul care...” Schiță de profil; prof.univ.dr. Nicolae Constantinescu: „Călinescu și cultura populară”; conf.univ.dr. Vasile Marian: „Călinescu – teoretician literar”; conf.univ.dr. Ghiță Florea: „Romanul călinescian”; conf.univ.dr. Mihail Diaconescu: „Romanul călinescian”; prof.univ.dr. Teodora Cristea: „Scrinul negru” în tălmăcire franceză; prof.univ.dr. George Lăzărescu: „Călinescu și Italia”; prof.univ.dr. Elena Bălan: „Călinescu și Spania”; prof.univ.dr. Ion Toma: „Limba critic al lui G. Călinescu”; prof.univ.dr. Mihail Ungheanu: „Călinescu și elitele”; conf.univ.dr. Ileana Scipione: „Călinescu și impresiile sale asupra literaturii spaniole”; conf.univ.dr. Liviu Franga: „Călinescu și cultura greco-romană”; conf.univ.dr. Florin Popescu: „Omul, profesorul George Călinescu – așa cum a fost și cum l-am cunoscut”.

Din păcate, impostura și incompetența subzistă și se simt tot mai amenințate de această competiție, pentru a-și impune o falsă imagine și a-și asuma merite inexistente, recurg la mijloace din cele mai agresive, sfidând chiar morala și regulile bunului simț. Așa se face că în perioada post-decembristă a culturii românești au existat reeditări ale practicilor staliniste de la începutul anilor '50. Astfel de nonvalori pe plan profesional, cât și moral duc și azi o penibilă luptă de demitizare și compromitere, sub acuzația de colaboraționism cu totalitarismul a lui Călinescu, Sadoveanu, Arghezi, Camil Petrescu, Cezar Petrescu, Marin Preda, Eugen Barbu, Nicolae Labiș, Nichita Stănescu, Marin Sorescu și alții alții. Dacă G. Călinescu a colaborat cu ceva și cu cineva, atunci a colaborat cu spiritualitatea și cultura românească, îmbogățindu-le, a colaborat cu scriitorii noștri din toate timpurile, pe care i-a așezat pentru eternitate în a sa *Istorie a literaturii române de la origini până în prezent* (1941), un monumental Pantheon al culturii naționale, în care a intrat și el la 12 martie 1965, când a plecat în nemurire. În acest Pantheon, manifestări precum cea de astăzi sunt menite să-i consolideze locul.

Originala personalitate a lui G. Călinescu a contribuit substanțial la introducerea culturii românești pe orbita culturii europene, determinându-i relațiile cu literaturile italiană, spaniolă, germană, belgiană, olandeză, rusă și altele, dar, în primul rând, cu cea franceză, definindu-i, ca nimeni altul, specificul național și identitatea ei proprie în *Istoria literaturii ...*, în geniala exegeză consacrată vieții și operei

lui Eminescu și Ion Creangă. Fără Călinescu am fi avut un Eminescu mult mai neconturat și un Creangă lipsit de aura geniului, căci prozator de mare talent și istoric literar erudit, el a dat literaturii noastre primele vieți de scriitori, scrise foarte bine și se știe „o viață bine scrisă e la fel de rară ca și o viață bine trăită”. Același lucru l-a realizat în monografiile despre I.H. Rădulescu și școala sa, Grigore Alexandrescu, Nicolae Filimon, în *Principii de estetică*, în *Estetica basmului*. Un autentic erudit s-a arătat în primele sale studii mai ample, rod al îndelungatei lui șederi la Roma și al cercetărilor asidue din arhivele ei: „*Alcuni misionari cattolici italieni dei secoli XVII e XVIII*”, și „*Altre notizie sui misionari cattolici nei paesi romeni*”. De asemenea, în *Impresii asupra literaturii spaniole*, acuzată de proletcultiști de „anistoricitate”.

Din întreaga sa operă, se desprinde imaginea unui geniu patriot cu o vie și demnă conștiință a universalității culturii noastre naționale, de unde ținuta lui demnă, dezgustul, mărturisit nu o dată, față de complexe provinciale.

Om al pământului și al spiritualității românești, G. Călinescu a devenit tocmai de aceea, un cetățean al republicii universale a literelor. El a intrat în universalitate cu o operă grandioasă și pe poarta culturii naționale, nu cu ploconiri servile și cosmopolite.

Ca orice om, fie el și de geniu, – știut fiind că „etiam bonus Homerus dormitat” – frește că și G. Călinescu are fațetele lui contradictorii, subiectivitatea și prejudecățile sale, care nu i-au putut estompa însă lumina inspirată ce a luminat toate piscurile și

toate văile uriașei lui personalități și toate drumurile culturii naționale. Din această perspectivă, cât de netrebniți și infami ne apar pigmeii literari care, cu acuze de partidă sau de gașcă politică, întinează imaginea acestui mare spirit care a contribuit la renașterea culturii române în aceeași măsură în care au făcut-o mai înainte și autorii *Miorișei* și ai *Meșterului Manole*, bătrânii cronicari, clasicii literaturii noastre sau genialii lui contemporani Iorga, Goga, Arghezi, Blaga, Sadoveanu, Rebreanu, asupra cărora a exprimat magistrale judecăți de valoare, de necontestat.

Dar, mai bine decât orice critic și istoric literar, G. Călinescu, care a determinat un salt sensibil în evoluția culturii noastre, s-a caracterizat singur în antologica poezie „*Eram bărbatul care ...*” și și-a fixat locul de nou Hyperion în galaxia spiritualității românești:

*Eram bărbatul care-n singurății petrece,
Ca vulturul pleșur pîit în stîncă rece.
Nesuferind cîmpia fugeam de cei de jos,
Băteam din aripi iute ca muntele stîncos.
Și peste creste nînce făcînd ocholuri rare
Granitul mohorât îl apucam în gheare:
Să scriu pe cer elipse eu mă credeam ales.
Pe sus scoteam un țipăt de nimeni înțeles.*

Departee de „cercul străn” al unei lumi meschine, G. Călinescu, închis în singurăte, dar cu poporul lui în suflet, trăiește în lumea lui, „nemuritor și rece”, în eternitatea gloriei îndreptățită de geniala sa operă prin care s-a afirmat specificul nostru național, geniul expresiv al limbii române, capacitatea spiritului românesc, de a se sincroniza cu cele mai înfloritoare literaturi ale lumii.